

GIPSKARTON versus GIPSVEZEL

De traditionele gipskartonplaat kennen we vooral van producent Gyproc. Gyprocplaat is bijna een eigenaam geworden- maar bijvoorbeeld ook Knauf en Lafarge hebben dit product in hun gamma. Een gipskartonplaat bestaat uit gips met daarrond langs weerszijden een kartonlaag. Deze platen hebben al jaren heel wat succes, zowel bij nieuwbouw als bij renovatiewerken. De laatste tijd valt het echter op dat de gipsvezelplaten langzaam een deel van de markt aan het inpikken zijn. Deze platen bestaan uit gips en vezels van gerecycleerd papier. Dit laatste geeft hun naast een ecologisch cachet, ook een bepaalde stevige structuur, wat zonder meer bijgedragen heeft aan hun populariteit bij milieubewuste doe-het-zelvers en bij firma's die met houtskeletbouw bezig zijn. Jarenlang was er eigenlijk maar één merk van gipsvezelplaten op de markt : Fermacell (nu bij de groep Xella). Ondertussen hebben ook Knauf en Gyproc zich op deze veelbelovende markt gestort.

Wat zit er echt allemaal in die gipsvezelplaten, hoe worden ze geplaatst, wat zijn hun grootste voordelen en hoeveel kosten ze ?

Drie ingrediënten :

Traditionele gipskartonplaten bevatten naast gips en karton ook bindmiddelen en soms zijn ze ook nog versterkt met glasvezel.

Gipsvezelplaat bestaat uit een mengeling van gips, cellulosevezels van gerecycleerd papier en water, zonder bindmiddelen. Dat mengsel wordt samengeperst, tegen hoge temperatuur verwarmd, gedroogd en in verschillende afmetingen gezaagd. Aan weerszijden wordt (in de fabriek) een grondlaag aangebracht, zodat de platen direct kunnen geleverd of op een andere manier afgewerkt worden.

Gipsvezelplaten bestaan dus uit amper drie elementen, waarvan er één een recyclage-en de andere twee een natuurproduct zijn. Een zeer ecologisch geheel dus...

Eenvoudige plaatsing :

Net als gipskartonplaten worden gipsvezelplaten gebruikt voor het afwerken van de binnenkant van daken, voor plafonds, voor lichte wanden en als voorzetwand. Ze worden op een metalen of houten structuur bevestigd met lijm of schroeven, of rechtstreeks op de muur bevestigd met speciale kleefgips. Men gebruikt dezelfde metalen profielen (metalstud) als voor de gewone gipskartonplaten. De platen worden erop vastgeschroefd met speciale schroeven, want de hardheid maakt dat de schroeven die

normaal gebruikt worden voor het bevestigen van gipskartonplaten zouden breken. Deze schroeven zijn tevens voorzien van lamellen op de schroefkop, zodat deze schroeven bij het trillen van de wand (bij akoestische isolatie) nooit loskomen. Op houten stijlen gebruikt men dezelfde schroeven, speciale spijkers (worden in de praktijk weinig gebruikt) of nieten. In het laatste geval zijn een pneumatische nietmachine en aan het materiaal aangepaste nieten aangewezen. Let op, nieten gaat het snelste, maar laat de onervaren gebruiker ook het minste ruimte voor aanpassingen, die wel nog mogelijk zijn bij het gebruik van schroeven.

Profielen verder van elkaar :

Gezien de grote stijfheid van de gipsvezelplaten, kunnen de profielen van de structuur op een grotere afstand van elkaar worden geplaatst, dan het geval is bij de gewone platen. Bijvoorbeeld elke 60 cm bij verticale wanden, in plaats van elke 45 cm. Veel hangt natuurlijk ook af van de bestemming van de wand. Als je die wil bekleden met tegels is het beter niet te bezuinigen op de dragende structuur, want hoe verder de stijlen uit elkaar staan, hoe meer de plaat kan doorbuigen en hoe sneller de tegels of de voegen kunnen barsten.

Voegen :

Een groot verschil met de plaatsing van gipskartonplaten vinden we bij de afwerking van de voegen tussen de platen.

Gipskartonplaten hebben afgeschuinde boorden. Die bieden de mogelijkheid om een zelfklevende voegband aan te brengen die wordt verzonken in de voegpasta. Die kan in twee of zelfs drie lagen aangebracht worden. Je vindt ook gipsvezelplaten met afgeschuinde boorden en die kunnen uiteraard op dezelfde manier worden gevoegd. Maar de meeste gebruikte gipsvezelplaten hebben rechte boorden. In dat geval worden de platen tegen elkaar gelijmd met een speciale poly-urethaanlijm die men 12 à 36 uur laat drogen alvorens het teveel te verwijderen, bijvoorbeeld met een plamuurmes. Deze voeg

en alle schroef-of nietjesgaten en kleine putjes worden gedicht met afwerkpasta. Aan uitspringende hoeken worden de gipsvezelplaten eenvoudig met de speciale lijm tegen elkaar bevestigd en afgewerkt met pasta. Het materiaal is hard en stevig genoeg zodat je geen gebruik moet maken van een hoekversteving, wat bij gipskartonplaten wel nodig is. Bij de plaatsing van gipsvezelplaten als plafond moet rondom een uitzetvoeg gelaten worden van 0,5 à 0,7 mm, die wordt gevuld met pleister die kan beschilderd worden.

Afwerking :

Gipsvezelplaten kunnen net als gipskartonplaten op alle mogelijke manieren afgewerkt worden : met verf, sierpleister, tegels, behangpapier, enz.

Behangpapier :

Behangpapier (klassiek, geweven of glasvezel) kan rechtstreeks op de gipsvezelplaten gelijmd worden en ook het verwijderen van behangpapier zal de platen niet beschadigen. Bij gipskartonplaten is het beter om vooraf een grondlaag aan te brengen om het lijmverbruik in te perken en het drogen te vertragen, zodat je meer tijd hebt om het papier aan te brengen. Zo zal je het behangpapier later ook kunnen verwijderen zonder de kartonlaag te beschadigen.

Tegels :

Tegels kunnen meteen op gipsvezelplaten worden geplaatst. In een vochtige omgeving moet je vooraf wel een waterafstotende laag aanbrengen, wat ook het geval is bij gipskartonplaten. In een douchecabine of op andere plaatsen die blootstaan aan rechtstreekse waterstralen is een afdichtingsband in de hoeken aangewezen. Gewone gipsvezelplaten zijn geschikt voor alle gebruik, wat niet het geval is met gipskartonplaten, waarvan men soms de waterafstotende versie moet kiezen (meestal groen).

Voordelen

Stijfheid :

De stijfheid van de gipsvezelplaat is één van haar grootste pluspunten, want daaruit vloeien nog andere voordelen voort. Zo volstaat het om aan weerszijden van een structuur één gipsvezelplaat te plaatsen om gelijkwaardige akoestische en thermische prestaties te halen als een structuur met aan weerszijden een dubbele laag gipskartonplaten. Je hebt soms ook minder dikke wanden nodig. Een gipsvezelplaat volstaat meestal als windverband in een houtskeletbouw, terwijl bij gipskartonplaten een bijkomend houten windverband nodig is (OSB of spaanderplaat).

Veel mogelijkheden :

Gipsvezelplaten bieden meer toepassingsmogelijkheden dan gipskartonplaten. Ze kunnen dienen voor plafonds, wanden, voorzetwanden, windverbanden, droge vloeren in bepaalde omstandigheden, in vochtige ruimtes enzovoort.

Isolatiewaarde en brandweerstand :

Bij gelijke dikte zijn de eigenschappen van de gipsvezelplaat inzake akoestische en thermische isolatie en brandweerstand (klasse A1, onbrandbaar) beter dan die van zijn concurrenten.

Makkelijk te plaatsen :

De plaatsing, in gelijkaardige omstandigheden en met het gepaste gereedschap, gaat sneller en vergt minder accessoires dan bij gipskartonplaten. Je hebt bijvoorbeeld meestal geen voegband of hoekversteving nodig. Het is ook makkelijker om overschotjes te gebruiken, omdat je niet met afgeschuinde boorden zit.